

דברי תורה הגות וסיפורים מהנעשה ונשמע
בבית ללמוד וללמד שע"י מוסדות "קהילת יעקב"
בראשות הרב מאיר יגן שליט"א
כתובתנו: עזרא 39 א' ב"ב
משרד 073-7963508 פקס 03-6780460
דוא"ל: 7963500@gmail.com

מפעלי

ללמוד וללמד

מונולוג לאור המקורות

(על פי 'אז נדברו')

דור שכולו תאוה... הן לגשמיות והן לרוחניות...

בתורה אנחנו פוגשים את המושג ששמו תאוה!!! ומשני הכיוונים... מצד אחד אנחנו פוגשים את התאוה מהמקום השלילי... מהמקום של קברות התאוה... ומצד שני זה כנגד זה עשה האלוקים... ואנחנו פוגשים את התאוה גם ממקום הכי טהור והכי אצילי... באותם אנשים שהיו פטורים מקרבן פסח... פטורים מכל וכל... ולא סתם פטורים אלא יהודים שנפטרו בגלל שהם עסקו בצרכי מצוה... אבל בכל זאת הם תאבים... ומשתוקקים לעשות קרבן פסח...

זה כנגד זה עשה האלוקים!!! התאוה היא חומר גלם!! ניתן לקחת אותה ל"מ"י יאכלנו בשר" ואפשר באותה מידה לקחת אותה ל"לזכרך תאוות נפש..."

ידידי היקר, אני לא צריך לספר לך... שאנחנו נמצאים בדור כזה שהכח השולט והדומיננטי ביותר הוא תאוה!!! הכל נוצץ... הכל מגרה... האידיאולוגיה מזמן נשלחה לבוידם והיא מעלה אבק... ואילו כולם רודפים אחרי מילוי תשוקות... אבל!!! כמו שבדור המדבר היה אפשר לקחת את התאוה לשני הכיוונים כך בדיוק בדור שלנו... גם אנחנו פוגשים את התאוה לשני הכיוונים... באמת אפשר לזהות שיש היום צמאון בלתי נתפס לתכנים רוחניים... ישוטטו לבקש את דבר ה'...

תאוה זה ריגוש מרירי!!! תאוה שייכת כל זמן שאתה נמצא בתחושת חסר!! אדם תאב לאוכל כל זמן שהוא רעב... ברגע שהוא התחיל לאכול... והוא לאט לאט נהיה שבע... ככל שהוא נהיה שבע ככה התאוה הולכת ופוחתת עד שהיא נעלמת... וזהו!!! מכאן ואילך אין תאוה...

כעת יש שובע... אדם ששבע וטוב לו... אז הוא מעונג... הוא מדושן עונג... אבל עם כל הכבוד לעונג הזה... אין לזה תחליף עם תאוה!!! תאוה זה ריגוש הרבה יותר עוצמתי מעונג... הוא אמנם מגיע ממקום של חסר והוא מרירי... אבל הוא יותר עוצמתי... יותר סוחף... ופה אנחנו נמצאים!!! בדור שכל כולו "לזכרך תאוות נפש"!!!

דווקא בגלל שאנחנו כ"כ רחוקים... וכ"כ נמוכים ורדודים ושפלים... דווקא בגלל זה... ככל שהחסר מעמיק ככה התאוה מתגברת... יש כ"כ יהודים חרדים מתוך הממסד החרדי המקובע... והם מסתובבים תאבים... דופקים את הראש בקיר ומחפשים קרבת אלוקים... רוצים איזושהי אחיזה בקשר מרומם עם הקב"ה...

רמיזא באורייתא

(על פי הספר הנפלא דברך ניצב בשמים)

וְסִפְרָתָּ לָךְ שֶׁבַע שָׁבָתַת שָׁנִים שֶׁבַע שָׁנִים שֶׁבַע

פְּעָמִים. (כה, ח)

שמנו שלא בפני בית המקדש, שלא הושלמו כל הלכות היובל הנוהגות בפני בית המקדש, כתוב 8 פעמים "יבל" חסר כלומר בלי האות וי"ו.

והדברים מאירים הפלא ופלא.

וְהַעֲבַרְתָּ שְׁזֹפֶר תִּרְוַעָה בִּ'חֲרָשׁ ה' שְׁבַעִי. (כה, ט)

כתב רבינו יעקב בגליונו בעל הטורים, שראשי התיבות של הפסוק הזה עולה המילה "תשובה", לרמוז לנו על מעלת ה"תשובה" ביום הדין ראש השנה, שזהו התאריך המוזכר בפסוק זה.

ובספר נפלאות מתורתך כתב שיש פעם אחת בכל התנ"ך רראשי תיבות של המילה "תשובה", והוא בנביא ירמיהו פרק ו' פסוק א': תִּקְעוּ שְׁזֹפֶר וְעַל בִּית ה' כֹּרֵם שְׁאוּ מִשְׁאָת. והרי זה מרמז את התשובה עם תקיעת השופר, וכדברי רבינו הרמב"ם הלכות תשובה פרק ג' שכתב, "אף על פי שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב הוא, רמז יש בו כלומר עורו ישנים משנתכם וכו' וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה".

כתב רבינו הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א בספרו "טעמא דקרא", 14 פעמים כתוב "יובל" בפרשה, 6 מהם מלאים כלומר יובל עם האות וי"ו, 18 מהם חסרים כלומר יבל בלי האות וי"ו, והדבר מצריך טעם והסבר.

והנה בגמרא מסכת ערכין דף יב: מבואר שעם ישראל מנה 17 יובלות בארץ ישראל, ושלושת היובלות האחרונים שבהם נמנו רק בשביל לקדש את שנת השמיטה. נמצא איפה שלא קידשו בארץ ישראל אלא 14 יובלות, וזהו הרמז שכנגד 14 היובלות הללו אמרה התורה בפרשה זו 14 פעמים "יובל", (שוב מצאתי כן בגליון בעל הטורים כאן).

ולפי החשבון יוצא שמנו בפני בית המקדש 6 יובלות, 18 יובלות מנו שלא בפני בית המקדש, ומעתה יתבאר היטב, כנגד ששת היובלות שמנו בפני בית המקדש, שהתקיים ביובלות הללו דין מושלם ומלא של כל הלכות היובל, כתוב 6 פעמים יובל מלא עם האות וי"ו, אבל כנגד שמונת היובלות

טללי אורה מאוצרו של הרב ניסים יגן זצוק"ל

מה ענין שמטה אצל הר סיני

וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר. דבר אל בני ישראל... ושבטה הארץ שבת לה. כה, א-ב

"וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר". מדוע מתיחס הפסוק למקום שבו הצטוו על מצות השמטה, והרי את התורה קבלו בהר סיני, ולא מצאנו שבתוכה לשון קזו בכל מצוה אחרת. כל מלה שנכתבה בתורה הקדושה יש לה משמעות וסבה, מה באה התורה ללמדנו במלים אלה?

נתבונן בדברי רש"י השואל ומשיב מדברי חכמינו ז"ל: "בהר סיני - מה ענין שמטה אצל הר סיני, והלא כל המצוות נאמרו מסיני, אלא מה שמטה נאמר קלוליתיה ופרטותיה ודקדוקיה מסיני, אף בלן נאמרו קלוליתיה ודקדוקיה מסיני".

רש"י מקשה: מהי הסבה שדוקא במצוות שמטה כתוב שנאמרה בהר סיני? והרי כל המצוות נאמרו מסיני? מכאן רש"י את תשובת המדרש: מה שמטה נאמרה בהר סיני עם כל כלליה, פרטיה ודקדוקיה, כפי

שמפרט בפסוקים הבאים, אף כל המצוות בלן נאמרו בהר סיני עם כל כלליה, פרטיה ודקדוקיה! מה פונת הדברים?

בשונה ממצוות אחרות, במצוות שמטה האריכה התורה וכתבה אף את פרטי המצוה: "שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמר פרמך ואספת את תבואתה. ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה' שדך לא תזרע ופרמך לא תזמר. את ספית קצירך לא תקצור. ואת ענבי גזרך לא תבצר שנת שבתון יהיה לארץ. והיתה שבת הארץ לכם לאכלה". הפרוט, כאמור, בא להוכיח שכל המצוות ופרטותיה נאמרו בהר סיני. בכך רצתה התורה לסתם את טענת הרשעים שלא נאמרו שמטה רבנו בדה מלבו, תלילה, את המצוות.

שואל רבי משה פינשטיין זצ"ל מדוע בחר הקב"ה לשם כך במצוות שמטה דוקא? והוא משיב: "משום שהיא מצוה שבה אי אפשר לטעות כלל בטעות הרשעים". ויש להבין, מה מיוחד במצוות השמטה שבה אין אפשרות לטעות שמטה בדה אותה מלבד? ממשיך וכותב ר' משה: "כי הרי רק ה' יתברך שוף שייבטיח שאף שלא יזרעו מכל מקום עוד יוסיף ברכה בששית לשלש השנים, וכמו כן כל הברכות שבפרשת בחקותי".

ידוע בתורת האגרונומיה שבת האדמה נחלש משנה לשנה, ולפיכך יש לתת לאדמה מנוחה מדי כמה שנים.

לחלופין, נתן לגדל בה בכל שנה סוג אחר של גדולים, הינוקים מהאדמה יסודות שונים: אם בשנה הקודמת גדל החקלאי בשדהו ירק העשיר בסידן, בשנה זו יזרע ירק שאינו זקוק לכמות רבה של סידן.

הצורך במתן מנוחה לאדמה ידוע היה בכל הדורות, ואף בגמרא (בבא בתרא כט.) ישנה התייחסות להשבתת עבודת האדמה לאחר שנתים של גדול תבואה. נקל להבין כי לאחר שש שנים רצופות של זריעה וקצירה נחלש כח האדמה, והיכול, באופן טבעי, דל מאד. באה התורה ומצוה לשמט את הארץ בשנה השביעית והצווי מלזה בהקטחה מפרשת: "וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש השנים".

הקב"ה מבטיח לשומרי השביעית ברכה מיוחדת: בשנה הששית, שבה האדמה דלת כח, תוציא הארץ, בבת אחת, תבואה לשלש שנים: יכול מברך לשנה הששית, פמות מברכת לשנה השביעית שבה היכול הוא הפקר, וכמות נוספת עבור השנה השמינית שבה עמל החקלאי לחדש את עבודת האדמה!

הבטחה של ברכה שאין לה הסבר טבעי, יכול רק ה' יתברך להבטיח! ולפי זה מובן ללא ספק שאת מצוות השמטה צוה ה' אדון כל הארץ. לפי האמור מובן מדוע מצוה זו, מלמדת על כל מצוות התורה, שאף הן נאמרו בהר סיני מפי ה'.

מהנעשה ונשמע בללמוד וללמד

התלמידים היקרים מר רונן ומר יונתן ומר כפיר שיחי לאוי"ט, וברוך הוא וברוך שמו כשזכו והגיעו עתה לסיומו של פרק רביעי.

מר מוטי דנון שיחי מעמיד את ביתו זה כבר מספר שנים, לקביעות של שיעור תורה, בליווי ועידודה של אשתו היקרה העומדת לימינו בשמחה ובטוב לבב, ברכותיה שיהיה הבית הזה לשם ולתפארה וזכו לראות נחת מכל ילדיהם החביבים שיגדלו בתורה ובריאת שמים, מתוך בריאות אושר ועושר כל ימיהם.

קביעות ראויה לשמה

ברוך השם כל התלמידים הלומדים במסגרות השיעורים שעל ידי ארגונינו ללמוד וללמד, מתמידים להגיע ללימוד המשותף ודוחים הרבה ממאורעות המתרחשים בחיים מפני הלימוד הקבוע, אבל לפעמים אנו עומדים נפעמים יותר ויותר מגודל הקביעות עד שראינו צורך וזכות לציין זאת על הגליון, כי שנוכל ללמוד להעריך את הדברים ולהעבירם גם לעצמינו בנסיונות וטרדות המתרחשים ובאים על כל אחד ואחד לפי מידתו.

במה דברים אמורים, אחד מעשרות השיעורים המתקיים על ידי ארגונינו, הוא השיעור המתקיים בבית משפחת מר חנניה בן זיקרי שיחי לאוי"ט ברחוב הרב קוק שבמרכז ראשון לציון, מזמן תחילת השיעור התקיים השיעור מידי שבוע בשבוע בכל זמן שהוא ערבי חגיגי ומצאי חגים זמנים לחוצים יותר ופחות לא הפריעו לקיומו הקבוע של השיעור.

השבוע עקב קיומו של ריסוס מסוכן לא היה יכול השיעור להתקיים בשום פנים ואופן בביתו של מר חנניה, אבל לא איש כמר חנניה ירים ידים, ועל אף שאינו הקושי שבדבר לפי הראוי לגילו ולבריאותו של מר חנניה, העביר את השיעור כולו לבית הכנסת, כי השיעור חייב להתקיים, וכל הקבוצה [חנניה נוריאל ויהודה] התייצבה בבית הכנסת ללימוד הקבוע, [מר חנניה נראה בתמונה המצורפת באמצע].

לפני זמן לא רב, חגג מר חנניה יום הולדת, ובני הבית הכינו לו הפתעה מיוחדת, ואירע שהדבר התנגש בדיוק עם זמן השיעור, מר חנניה הודיע לכולם השיעור לא יזוז ממקומו והיה מה, חגיגות יום הולדת יהיו או לפני או אחרי, לא בזמן השיעור, ואכן השיעור התקיים בנחת וברוגע כאילו לא רוחס מסביב כלום, רק בסוף השיעור סיפר למגיד השיעור את הדרמה שהתחוללה מסביב.

אשריך מר חנניה בן זיקרי שנתפסת על דברי תורה!! ממך יראו וילמדו את כלל הברזל התפוס בידך, השיעור מעל הכל, והיה רצון שתזכה לבריאות איתנה אתה ובני ביתך מתוך אושר ועושר, אמן.

סיום פרק ראשון ממסכת תענית

בשמחה של מצוה נחגגה ברוב עם סיום לימוד גמרא פרק שני ממסכת תענית, שנלמדה בצוותא חדא על ידי התלמידים היקרים מר משה מנשה שיחי לאוי"ט ומר חיים נוימן שיחי לאוי"ט, המתמידים להגיע מידי יום ראשון ללימוד המשותף והמהנה יחד עם הרב מגיד השיעור הרב יונתן בקרמן שליט"א. ולסיום הסיום פצחו כל הקהל בריקוד של מצוה לכבודו של תורה, בדברי שבח והודאה להקב"ה על כל הטוב אשר מנחילנו, וכמאמר חכמינו ז"ל אין טוב אלא תורה, שנאמר כי לקח טוב נתתי לכם תורת אל תעזבו.

כאמור השיעור נמסר בבהירות ובחביבות מיוחדת במינה, מידי שבוע ביום ראשון במדרשייה המתקיימת בבית הכנסת ספרדי ירושלמי ברחוב ויניק 39 ראשון לציון.

כללית ראוי לציין את האוירה הנעימה שהגבאים היקרים של בית הכנסת הלא כל כך

קל המושקע במקום בסבר פנים יפות וברוח טוב לב, כשמר משה מנשה הוא חלק בלתי נפרד מהמערכת הנהדרת של בית הכנסת, ואכן בזכות טוב ליבם זכו לברכה גדולה כל כך בריבוי הספסלים והלומדים במדרשייה זו המונה כחמישים לומדים מידי יום ראשון, כשבנוסף לכך הוסיפו עוד את יום שלישי למדרשייה, וברוך השם גם יום זה מתפתח יפה יפה, וברכתנו שזיכו עוד רבות בשנים יחד עם כל המתפללים והלומדים לראות נחת בעמלם עבודת הקודש מתוך בריאות אושר ועושר.

סיום פרק רביעי ממסכת ברכות

בשמחה של מצוה נחגגה מסיבת סיום לימוד גמרא פרק רביעי ממסכת ברכות, הכוללת בתוכה הלכות רבות מהלכות תפילת העמידה, הלימוד התקיים במשך זמן רב בביתו של מר מוטי דנון שיחי לאוי"ט, על ידי מגיד השיעור הנפלא הרב דוד סלומיאנסקי שליט"א, בהשתתפות